

## דוח יחידת הביקורת: דוח ריכוז ממצאים בנושא היוון עלויות אשראי

מועד פרסום: 19 ביוני 2019

יחידת הביקורת של מחלקת תאגידיים ברשות ניירות ערך ביצעה ביקורת רוחב בנושא היוון עלויות אשראי ("הדוח"). במסגרת הביקורת נבחנו היבטי ההכרה, המדידה, ההצגה והגילוי של היוון עלויות אשראי לנכסים כשירים, בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי 23 (IAS) עלויות אשראי כפי שהוצגו במסגרת הדוחות הכספיים לשנים שנתיימו בימים 31.12.2016 ו-31.12.2017 של ארבעה תאגידיים מדווחים ("חברות המדגם").

### להלן תקציר הסוגיות המרכזיות שנכללו במסגרת הדוח:

#### 1. מועד תחילת היוון עלויות אשראי

אחת מחברות המדגם השקיעה בחברות פרויקט ואף העמידה להן הלוואות. ההשקעות טופלו בהתאם לשיטת השווי המאזני ולכן לא עמדו בהגדרה של "נכס כשיר" כמוגדר ב-23 IAS ועלויות האשראי לא הונו להשקעות.

ביום 1.9.2016 החברה השיגה שליטה בחברות הפרויקט ולכן החלה לאחד את דוחותיהן הכספיים ולכלול את הפרויקטים של חברות הפרויקט בדוחותיה.

מאחר והפרויקטים מהווים "נכס כשיר" כהגדרתו ב-23 IAS, נדרשה החברה להוון עלויות אשראי לפרויקטים. אולם חלף חישוב מדויק של העלויות להיוון החל מ-1.9.2016 (בגין חודש ספטמבר בלבד), החברה משיקולים של עלות תועלת וחוסר מהותיות היוונה את עלויות האשראי החל מ-30.6.2016 (טרם השגת השליטה בחברות והכללת הפרויקטים כנכס כשיר בדוחותיה הכספיים).

סגל הרשות הבהיר כי היוון עלויות מימון בגין התקופה שקדמה להיווצרותו של הנכס הכשיר אינו תואם את הוראות 23 IAS בנושא.

#### 2. נאותות היוון הפרשי שער בגין יתרות ספקים

בהתאם להוראות סעיף 6 ל-23 IAS, הפרשי שער הנובעים מאשראי במטבע חוץ ניתנים להיוון רק במידה שהם מהווים תיאום לעלויות הריבית.

אחת מחברות המדגם היוונה כעלויות אשראי הפרשי שער בגין יתרות ספקים לזמן קצר (כחודשיים) שלא נשאו ריבית. החברה טענה שאשראי הספקים הוכר בסכום המלא רק בשל יישום הקלה פרקטית של תקן דיווח כספי בינלאומי 13 (IFRS) מדידת שווי הוגן (ההקלה) המאפשרת לרשום התחייבות לזמן קצר בערך מלא וכי אלמלא ההקלה אשראי הספקים היה נרשם בערך מהוון ועלויות ריבית היו מוכרות לאחר מכן בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. לפיכך לדעת החברה הפרשי השער מהווים תיאום לעלויות הריבית הרעיונית שהיו נרשמים בחברה אלמלא ההקלה הייתה מיושמת.

סגל הרשות מבהיר כי בהתאם לעיקרון של 23 IAS רק הפסדים או רווחים מהפרשי שער הכוללים פערי ריבית בין עלויות מימון שהיו נוצרות לישות במידה והייתה לווה את הכספים במטבע הפעילות שלה, לבין עלויות המימון שנוצרו לה בפועל מאחר שלוותה כספים במטבע זר מהווים תיאום לעלויות ריבית ועל כן כשירים להיוון, כאשר יש להכיר בדוח רווח והפסד כהוצאה בתקופה השוטפת כל פער אחר המיוחס להפרשי השער שאינו עומד בעיקרון זה. מאחר ואשראי הספקים לזמן קצר במקרה הנדון לא נשא ריבית כלל לדעת סגל הרשות אין מדובר בתיאום לריבית ולפיכך כל הפרשי השער אינם כשירים להיוון.

סגל הרשות מצוין בנוסף כי החברה היוונה את כלל הפרשי השער, ללא מגבלה ולא חישיבה ולא קבעה תקרה להיוון אשר מעבר לה הפרשי השער אינם ניתנים להיוון. בהתאם לאמירה זו, גם לו היה האשראי נושא ריבית, ברי שסך התקרה של הפרשי השער הניתנים להיוון הייתה נמוכה זאת לאור שיעור הריבית הנמוך עקב התקופה הקצרה של מתן האשראי.

#### 3. נאותות היוון הכנסות מהפרשי שער

באחת מחברות המדגם מימון הנכס הכשיר בוצע באמצעות אשראי ספציפי במטבע חוץ. החברה היוונה לנכס הכשיר את מלוא הכנסות המימון שנבעו לה מהפרשי השער של האשראי הספציפי ולפיכך הקטינה אותו.

סגל הרשות ביקש לבחון האם היוון מלוא ההכנסות מהפרשי השער, ללא ביצוע תחשיב של סכום הפרשי השער שמהווה תיאום לעלויות הריבית עולה בקנה אחד עם הוראות IAS 23.

לעמדת החברה מאחר והוראות IAS 23 אינן כוללות קביעה מפורשת לגבי אופן החישוב של הפרשי השער הניתנים להיוון, בהתאם להוראות IAS 23 ובהתאם לדיונים שהתקיימו בנושא בוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC-ה), אופן קביעת הפרשי השער אשר יחשבו כתיאום לעלויות ריבית מהווה בחירה של מדיניות חשבונאית, לאחר שהופעל שיקול דעת ונבחן כל מקרה לגופו. החברה הוסיפה כי הספרות המקצועית אינה שוללת את המדיניות החשבונאית שנבחרה על ידה וכי מדיניות זו פותחה תוך הבאה בחשבון של שיקולים נוספים, כגון:

- היעדר אלטרנטיבה למימון הפרויקטים במטבע הפעילות.
- מבנה ההגנה של חשיפות מטבע בגין הפרויקטים הוביל לכך שלא ניתן היה להימנע מהכרה בהפרשי שער.
- הפרויקט בשלב התחלתי לכן לדעת החברה אין הגיון עסקי בזקיפת ההכנסות מהפרשי שער כרווחים בדוח רווח או הפסד.

לעמדת סגל הרשות הנתמכת בדיוני ה-IFRIC ובספרות המקצועית, לא ניתן לסטות מכלל הבסיס לפיו בכדי שהפרשי השער יחשבו כעלויות אשראי הניתנות להיוון, הם חייבים להוות "תיאום לעלויות הריבית" לו נלקח אשראי דומה במטבע הפעילות. סגל הרשות מבהיר כי גם בדיוני ה-IFRIC וגם בספרות המקצועית מודגם העיקרון שיש לקבוע רצפה או תקרה לסך הפרשי השער שיהוונו לעלויות אשראי, זאת בכדי לנסות ליצור סימטריה בין עלות נכס הממומן באשראי במטבע הפעילות לנכס הממומן באשראי במטבע חוץ.

לאור האמור לעמדת סגל הרשות הטיפול החשבונאי בו נקטה החברה אינו עולה בקנה אחד עם עקרונות IAS 23. החברה נדרשה ליישם מדיניות להיוון הפרשי שער אשר מיישמת את העיקרון שבמסגרתו יהוונו לעלות הנכס הפרשי שער המהווים תיאום לעלויות הריבית בלבד, המחושב תוך מגבלת תקרה או רצפה לפי העניין כאשר לשם חישוב המגבלה יש לעשות שימוש באחת מהגישות המקובלות כמדיניות חשבונאית, וליישמה באופן עקבי, בין אם מדובר ברווח ובין אם מדובר בהפסד מהפרשי שער.

#### 4. אופן חישוב ממוצע עלויות שהושקעו בנכס כשיר

- אחת מחברות המדגם, משיקולי עלות תועלת, נהגה לחשב את ממוצע העלויות שהושקעו בנכס הכשיר בהנחת התפלגות אחידה על פני הרבעון חלף שקלול מדויק ממועד היציאות בפועל. לעמדת החברה, הסכומים שנרשמו היוו קירוב סביר לסכומים שהוצאו בפועל.
- לעמדת סגל הרשות, התקינה הבינלאומית מאפשרת שימוש באומדן משיקולי עלות תועלת כל עוד האומדן סביר ונאות ומתבסס על מידע מהימן ועדכני העולה בקנה אחד גם עם הניסיון שנצבר בחברה, לכן ביקש סגל הרשות מהחברה לבסס את האומדן ולתקפו אחת לתקופה על מנת לוודא שלא יהיה מצג מטעה בדוחותיה הכספיים.
- אחת מחברות המדגם לא כללה את עלויות האשראי שהוונו לנכס כשיר בתקופה מסוימת כחלק מחישוב ההשקעה הממוצעת בתקופה העוקבת, זאת בניגוד להוראות IAS 23. לאור הפניית תשומת לב סגל הרשות, החברה יישמה טיפול זה בדוחותיה העוקבים.

**מידע נוסף:** לדוח יחידת הביקורת, [לחץ כאן](#).